

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/9423-1
Saksbehandler Silje Bjerkås

Utvalg	Møtedato
Helse- og omsorgsutvalget 2023 - 2027	01.09.2026
Kommunestyret 2023 - 2027	10.09.2026

Høringsuttalelse til NOU 2026:6 Den nye velferdskommunen

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Kommunestyret avgir høringsuttalelse slik den fremkommer i saksfremlegget.

Kommuneplanen

NOU 2026:6 berører flere av kommunens sentrale satsingsområder. Utredningens vektlegging av forebygging, mestring og bærekraftige helse- og omsorgstjenester er tett knyttet til satsingsområdet *Livsmestring i alle faser*. Samtidig understøtter anbefalingene om forskning, innovasjon, utdanning og kunnskapsutvikling satsingsområdet *Kompetansebyen*. Utredningens fokus på samskaping mellom offentlig sektor, innbyggere, frivillighet, næringsliv og kunnskapsmiljøer er også i tråd med kommuneplanens visjon om at Grimstad skal være en framoverlent og samskapende kommune. Saken har derfor stor strategisk betydning for kommunens langsiktige utvikling og omstilling av helse- og omsorgstjenestene.

Fakta

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt NOU 2026:6 Den nye velferdskommunen¹ på høring med frist 20. september 2026. Utredningen er utarbeidet av Innovasjons- og samskapingsutvalget, som har hatt i oppdrag å vurdere hvordan samskaping, innovasjon og nye samarbeidsformer kan bidra til bærekraftige helse-, omsorgs- og velferdstjenester i møte med demografiske endringer og knapphet på arbeidskraft. Utvalget peker på at Norge står overfor økende behov for helse- og omsorgstjenester samtidig som tilgangen på arbeidskraft blir mer begrenset.

Et sentralt budskap i utredningen er at framtidens velferdsutfordringer må møtes gjennom sterkere samspill mellom kommunale tjenester, forskning og kunnskapsutvikling, utdanningsinstitusjoner,

¹ [NOU 2026: 6](#)

næringsliv, frivillig sektor, innbyggere og brukere. Kommunene fremheves som den sentrale arenaen for denne utviklingen.

For å møte framtidens utfordringer foreslår utvalget tre hovedgrep:

- Et målrettet samfunnsoppdrag for framtidens velferd.
- Et praksisnært program for den nye velferdskommunen.
- Tiltak for spredning og skalering av vellykkede løsninger, herunder etablering av et nasjonalt skaleringsfond.

Universitetssykehjemmet i Agder trekkes fram som et eksempel på velferdsinnovasjon og samskaping, der tjenesteutvikling, forskning, utdanning og innovasjon integreres i én modell. Utredningen viser til at slike initiativer kan ha overføringsverdi til andre kommuner og bidra til nasjonal utvikling av framtidens helse- og omsorgstjenester.

NOU-en understreker samtidig betydningen av etablerte kunnskaps- og innovasjonsmiljøer. Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) løftes fram som en viktig del av infrastrukturen for praksisnær innovasjon, kompetanseutvikling og kunnskapsdeling mellom kommuner. Utvalget peker på behovet for å bygge videre på eksisterende strukturer og styrke samspillet mellom forskning, utdanning og kommunal tjenesteutvikling. Grimstad kommune er vertskommune for USHT Agder (Øst) og høringssvaret sendes på vegne av både USHT Agder (Øst) og Grimstad kommune.

Forslag til høringsvar:

«Grimstad kommune støtter hovedretningen og anbefalingene i NOU 2026:6 *Den nye velferdskommunen*. Utredningen gir en tydelig beskrivelse av de utfordringene kommunesektoren står overfor og peker på nødvendige tiltak for å sikre bærekraftige helse- og omsorgstjenester i framtiden.

Grimstad kommune vil særlig fremheve betydningen av forskning, innovasjon og samskaping som virkemidler for nødvendig omstilling. Kommunens satsing på Universitetssykehjemmet i Agder representerer et konkret eksempel på hvordan utvalgets anbefalinger kan omsettes til praksis gjennom tett samarbeid mellom kommune, utdanningsinstitusjoner, forskningsmiljøer, næringsliv og innbyggere. Prosjektet illustrerer hvordan forskning, utdanning, innovasjon og tjenesteutvikling kan integreres i kommunale helse- og omsorgstjenester og bidra til utvikling av framtidens velferdsløsninger.

Grimstad kommune mener samtidig at utredningen i større grad bør beskrive hvordan anbefalingene skal gjennomføres i praksis. Utfordringen i kommunene er ofte ikke mangel på kunnskap om hva som virker, men begrenset kapasitet, handlingsrom og støtte til å ta ny kunnskap og nye arbeidsformer i bruk. Kommunen etterlyser derfor sterkere vektlegging av implementering som en sentral del av omstillingsarbeidet.

Kommunen mener videre at eksisterende strukturer for kunnskaps- og tjenesteutvikling bør synliggjøres tydeligere. Utredningen beskriver behovet for innovasjon, læring og spredning av gode løsninger, men omtaler i begrenset grad hvordan etablerte nasjonale og regionale strukturer kan bidra i gjennomføringen. Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT), Senter for omsorgsforskning og Kommunenes samarbeidsarena for forskning representerer allerede viktige

virkemidler for kunnskapsutvikling, implementering og læring mellom kommuner. Disse bør gis en tydelig rolle i den videre oppfølgingen av utredningens anbefalinger.

Grimstad kommune støtter utvalgets ambisjon om økt innovasjon og utvikling, men vil understreke at spredning og implementering av dokumenterte løsninger bør prioriteres høyere. Mange kommuner deltar allerede i utviklings- og innovasjonsprosjekter. Gevinsten oppstår først når erfaringene systematiseres, deles og tas i bruk av flere kommuner. Det er derfor behov for sterkere nasjonale mekanismer som legger til rette for skalering og varig innføring av løsninger som er dokumentert effektive.

Kommunen savner også større oppmerksomhet om endringsledelse og gjennomføringsevne i kommunesektoren. Flere av forslagene forutsetter kapasitet til utviklingsarbeid, innovasjon og organisasjonsutvikling. Mange kommuner har imidlertid begrensede ressurser til dette arbeidet. Dersom anbefalingene skal gi ønsket effekt, må det avsettes ressurser til implementering, oppfølging, kompetanseutvikling og læring over tid. Uten slik støtte er det risiko for at gode initiativ ikke fører til varige endringer.

Grimstad kommune mener videre at praksisnær forskning og utvikling bør få en tydeligere plass i oppfølgingen av NOU-en. Nye løsninger må utvikles, prøves ut og evalueres i tett samarbeid med tjenestene som skal benytte dem. Her har USHT en viktig rolle gjennom å koble kommuner, forskning, utdanning og praksis, og bidra til at kunnskap omsettes til konkrete forbedringer i tjenestene.

Kommunen støtter utvalgets vektlegging av forebygging og tidlig innsats, men mener dette området bør konkretiseres ytterligere. Det er behov for tydeligere beskrivelser av hvilke tiltak og arbeidsformer som har dokumentert effekt, samt hvordan slike løsninger kan spres og implementeres i kommunene. Dette vil gjøre det lettere for kommunene å omsette ambisjonene om forebygging til praktisk handling.

Grimstad kommune understreker avslutningsvis at statlige myndigheter må følge opp utvalgets anbefalinger med langsiktige finansieringsordninger, forskningsmidler og insentiver som gir kommunene reelle muligheter til å gjennomføre nødvendig omstilling. Kommunen mener at universitetssykehuset, USHT og andre praksisnære innovasjonsarenaer bør inngå som sentrale virkemidler i utviklingen av den nye velferdskommunen. Gjennom slike satsinger kan ny kunnskap utvikles, prøves ut, implementeres og spres til nytte for kommuner over hele landet».

Vurderinger:

Kommunedirektøren vurderer at NOU 2026:6 *Den nye velferdskommunen* gir en grundig og relevant beskrivelse av de utfordringene kommunesektoren står overfor som følge av demografiske endringer, økende tjenestebehov og begrenset tilgang på arbeidskraft. Utredningen peker på behovet for omstilling, innovasjon og nye samarbeidsformer for å sikre bærekraftige helse- og omsorgstjenester i årene som kommer.

Kommunedirektøren støtter NOU-ens hovedretning og vurderer at økt vektlegging av samskaping, forebygging, forskning og kunnskapsbasert tjenesteutvikling er nødvendig dersom kommunene skal kunne møte framtidens utfordringer innenfor tilgjengelige ressurser.

Samtidig vurderes det at utredningen i større grad kunne ha beskrevet hvordan anbefalingene skal gjennomføres i praksis. Kommunenes utfordring er ofte ikke mangel på kunnskap om hva som virker, men kapasitet til å gjennomføre, implementere og vedlikeholde endringer over tid. For å lykkes med omstillingen vil det være behov for både økonomiske virkemidler, kompetansestøtte og systematisk oppfølging fra statlige myndigheter.

Kommunedirektøren vurderer videre at eksisterende strukturer for forskning, innovasjon og tjenesteutvikling bør ha en tydelig rolle i oppfølgingen av NOU-en. Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT), Senter for omsorgsforskning og Kommunenes samarbeidsarena for forskning (KSF) representerer etablerte kompetansemiljøer som kan bidra til implementering, læring og spredning av nye løsninger i kommunesektoren.

For Grimstad kommune er det særlig positivt at Universitetssykehjemmet i Agder trekkes fram i NOU-en som et eksempel på velferdsinnovasjon. Kommunedirektøren vurderer at satsingen er godt i tråd med utvalgets anbefalinger om tettere samarbeid mellom kommunale tjenester, forskning, utdanning og innovasjon. Prosjektet kan styrke kommunens evne til å utvikle og prøve ut nye arbeidsformer, samtidig som erfaringene kan komme andre kommuner til gode.

Kommunedirektøren mener derfor at Grimstad kommune bør benytte høringen til både å støtte hovedretningen i utredningen og å understreke behovet for sterkere fokus på implementering, praksisnær forskning, spredning av dokumenterte løsninger og langsiktige rammevilkår som setter kommunene i stand til å gjennomføre nødvendig omstilling

Konklusjon

Grimstad kommune avgir høringssvar som beskrevet i saksfremlegget.